

MIKUŠOVÁ MERIČKOVÁ, B., JAKUŠ MUTHOVÁ, N.

Management of contracting out public sector services

2023. 1. vydanie [Kontrahovanie služieb vo verejnom sektore]. Praha, CZ: Wolters Kluwer ČR, 2023, 124 s. ISBN 978-80-7676-712-6.

Mal som možnosť preštudovať knihu "Management of contracting out public sector services" (Banská Bystrica, 2023), ktorej autorom sú vedecké a pedagogické pracovníčky Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici prof. Ing. Beáta Mikušová Meričková, PhD. a Ing. Nikoleta Jakuš Muthová, PhD. Obe autorky sú inšpiráciou pre nás všetkých, ktorí sme vedeckými školiteľmi a chceme vychovávať svojich úspešných nasledovníkov. Túto publikáciu napísali vedecky uznávaná autorka Beáta Mikušová Meričková (bývalá vedecká vedúca) a jej generáčne mladšia kolegyňa (bývalá doktorandka) Nikoleta Jakuš Muthová.

Knihu som si prečítal so záujmom, pretože obe autorky sa zaoberajú problémom, ktorý sledujem už dve desaťročia. Je to kniha, ktorá je dôležitým príspevkom do vedeckej diskusie.

Po preštudovaní a posúdení tejto vedeckej knihy konštatujem, že ide o publikáciu, ktorá je významným príspevkom do vedeckej diskusie. Oceňujem, že kniha je úspešne ukotvená a metodologicky vedecky podložená. Kľúčová vysvetľujúca paradigma je zakotvená v koncepcii "kontrahovania vo verejnom sektore". Je na ňu nazerané z hľadiska evolučného (vývojového) prístupu k reforme verejnej správy. Na základe tohto prístupu sú identifikované alternatívne prístupy k poskytovaniu verejných služieb a následne je analyzovaná prax kontrahovania verejných služieb na Slovensku. Skúmajú sa obmedzenia teórie kontrahovania. Ide o "konfrontáciu" ontologických a epistemologických pohľadov na skúmaný problém, pričom ide o novo nastolený problém s definovanými prístupmi a východiskami.

Autorky sa odkláňajú od tradičnej dilemy "kúpiť" alebo "vyrobiť"? Empiricky totiž ukazujú, že niekedy nedochádza k zvýšeniu efektívnosti. To vyvoláva otázku: kde je pôvod problému? Je to problém zlyhania vlastný samotnému systému obstarávania, alebo ide o epistemický a praxeologický dôsledok (napr. výsledok nevhodne nastavených pravidiel)?

Problém je manažérsky. Nespočíva v samotnom manažmente, v rozhodujúcej sfére, ktorá rieši otázku tradičnej dilemy "kúpiť" alebo "vyrobiť", ale v spôsobe riadenia verejného obstarávania služieb. V skutočnosti ide o nový prístup, ktorý autorky zakladajú na evidencializme založenom na induktivistickej implikácii. To umožňuje nový spôsob budovania

vhodnej teórie založenej na behaviorálnom prístupe. Behaviorálny prístup k zadávaniu zákaziek na služby vo verejnom sektore preto považujem za veľmi podnetný. Ide o novú paradigmu.

Existujúci výskum zadávania zákaziek sa opiera o (neo)klasickú ekonómiu, kde je kľúčovým východiskom čisto racionálny aktér (*homo economicus*). Neoklasický pohľad však nedokáže primerane vysvetliť niektoré javy pri uzatváraní zmlúv, ktoré by sme mohli nazvať "zmluvné zlyhania". Autorky preto ponúkajú novú paradigmu. Tou je behaviorálna ekonómia a na nej založené kontrahovanie s využitím poznatkov behaviorálnej ekonómie. Tento prístup autoriek oceňujem. Je to nový a inovatívny pohľad založený na ich vlastnom empirickom výskume. Táto nová perspektíva sa opiera o nasledujúce faktory a postupy:

Po prvé, je to schopnosť autoriek pozrieť sa na skúmanú problematiku novým spôsobom. Táto perspektíva je založená na dôkladnej analýze rozsiahlych literárnych zdrojov. Vlastná vysvetľujúca paradigma autoriek je potom podporená ich vlastným empirickým výskumom. Tento výskum prekvapuje silnými dôkazmi založenými na dlhom (dvadsaťročnom) časovom rade.

Oceňujem aj zjavnú užitočnosť a prínos knihy pre verejnú politiku (konkrétne politiku verejného obstarávania). Je vypracovaný procesný model, ktorý je v podstate metodikou pre prax verejného obstarávania v oblasti verejného obstarávania služieb. Kniha je napísaná na vysokej odbornej úrovni.

Aj z metodologického hľadiska ide o vydarenú publikáciu. Z textu vyplýva, že autorky dokážu jasne formulovať svoje závery. Je zrejmé, že text napísali autorky, ktoré majú vycibrený a kultivovaný písomný prejav.

Čo môžem povedať na záver? Ak sa zaujímate o verejné služby a politiku verejného obstarávania, mám pre vás odporúčanie: vložte svoju myseľ do tejto inšpiratívnej knihy.

František Ochrana*

<https://doi.org/10.24040/eas.2023.24.2.157-158>

---

* This article is an open access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0).